

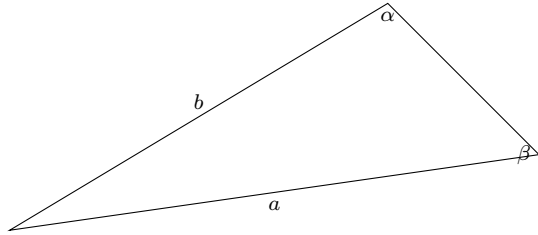
Színusz- és koszinusztétel összefoglaló

$$\star T_{\Delta} = \frac{a \cdot m_a}{2} = \frac{a \cdot b \cdot \sin \gamma}{2}$$

★ színusz-tétel

* bármely háromszögben két (vagy akár három) oldal aránya megegyezik az oldalakkal szemközti szögek színuszainak arányával

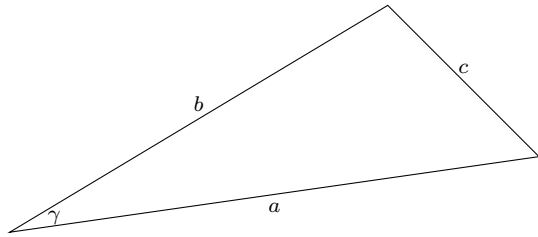
$$\star \frac{a}{b} = \frac{\sin \alpha}{\sin \beta}$$

* ha a három oldal arányával akarunk számolni: $a : b : c = \sin \alpha : \sin \beta : \sin \gamma$

★ koszinusz-tétel

$$\star c^2 = a^2 + b^2 - 2 \cdot a \cdot b \cdot \cos \gamma$$

* fontos: a γ a c oldallal szemközti szög (azaz az egyenlet bal oldalán szereplő oldallal szemközti szög koszinusza szerepel az egyenlet jobb oldalán)

★ feladatok megoldásához általános tanácsok

* a színusztételben két oldal és két szög szerepel, amelyből optimális esetben egy adatot nem ismerünk

* a koszinusztételben mindhárom oldal és egy szög szerepel, amelyből optimális esetben egy adatot nem ismerünk

* ha a színusztétel segítségével határozzuk meg az egyik szöveget, akkor két érték lehetséges:

* amit a számológép visszaad,

* illetve 180° -ból kivonva (ld. trigonometrikus egyenletek).

Elképzelhető, hogy egyéb okok miatt ez a szög nem megfelelő (pl. tudjuk, hogy a háromszög hegyesszögű; ismerünk már egy másik szöveget, és a kettő összege eléri a 180° -ot (háromszög belső szögeinek összege)). Viszont ezt az értéket is fel kell írni, és ha nem megfelelő, megindokolni (pontot ér!).

* koszinusz-tétel esetén ha nem ismerjük a szöveget, akkor az utolsó (koszinusz) tagot *nem* tudjuk összevonni a többivel: $4^2 + 5^2 - 2 \cdot 4 \cdot 5 \cdot \cos \gamma$ esetén csak a 4^2 -t és az 5^2 -t tudjuk összeadni, a $2 \cdot 4 \cdot 5$ -öt nem, hisz ott van még a $\cos \gamma$ (hasonlóan a $4^2 + 5^2 - 2 \cdot 4 \cdot 5 \cdot x = 16 + 25 - 40x = 41 - 40x$ esetén az x -es tagot nem vonhatjuk össze a többivel)

★ (némileg) összetettebb feladattípusok

* háromszög területét és a szögeit ismerjük

* színusztétel: $a : b : c = \sin \alpha : \sin \beta : \sin \gamma$

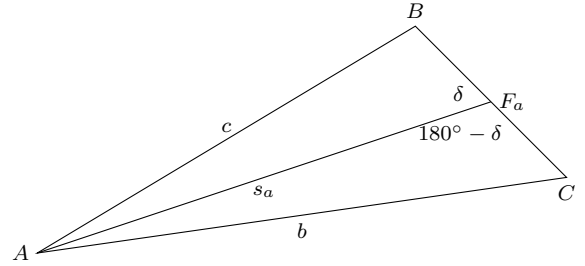
* konkrét adatot kapunk a $a : b : c$ arányra

* ekkor $a = \dots x, b = \dots x, c = \dots x$

* $K = a + b + c = \dots x + \dots x + \dots x$

* $x = \dots$

* súlyvonal: háromszög egyik csúcsát a szemközti oldal felezőpontjával összekötő szakasz

* ha adott (vagy épp ez a kérdés) a súlyvonal és a „szemközti” oldal által bezárt szög (δ), akkor a két kis háromszöget ($ACF_a\Delta, ABF_a\Delta$) külön-külön érdemes kezelni (megadott adatoktól függően színusz- vagy koszinusztétel)

* ha az oldalak adottak és a súlyvonal hossza a kérdés, vagy adott a súlyvonal hossza és valamely oldal a kérdés, akkor az $ACF_a\Delta$ és az $ABF_a\Delta$ háromszögekre felírjuk a koszinusztételt:

$$b^2 = s_a^2 + \left(\frac{a}{2}\right)^2 - 2 \cdot s_a \cdot \frac{a}{2} \cdot \cos \delta$$

$$c^2 = s_a^2 + \left(\frac{a}{2}\right)^2 - 2 \cdot s_a \cdot \frac{a}{2} \cdot \cos(180^\circ - \delta)$$

Mivel $\cos \delta = -\cos(180^\circ - \delta)$, a két egyenletet összeadva az utolsó (koszinusz) tagok kiesnek:

$$b^2 + c^2 = 2 \cdot s_a^2 + 2 \cdot \left(\frac{a}{2}\right)^2$$

Ebből a három oldal ismeretében a súlyvonal hossza számítható, ill. két oldal és a súlyvonal hosszának ismeretében a harmadik oldal meghatározható.

* ha az a oldal a kérdés, akkor praktikus ha az $\frac{a}{2}$ -t (az a oldal felét) jelöljük ismeretlennel (pl. x -szel), így nem kell törteket használni

* két oldal viszonyát ismerjük (pl. az egyik oldal 2 cm-rel hosszabb a másiknál...). Koszinusztétel esetén figyeljünk arra, hogy

* $(x+2)^2$ -t nevezetes azonosság segítségével bontsuk fel

* ha ismerjük a szöveget, akkor érdemes minél hamarabb kiszámolni a koszinuszát

* paralelogramma: általában az oldalak, átlók hossza és vagy valamely belső szög, vagy a két átló által bezárt szög vagy az egyik átló és oldal által bezárt szögek adottak ill. valamelyik meghatározása a feladat.

* egy átló a paralelogrammát két háromszögre bontja (erre valamelyik tétel felírható)

* szemközti oldalak egyenlő hosszúak, párhuzamosak

* szomszédos szögek összege 180° , szemközti szögek egyenlők

* a paralelogramma átlói felezik egymást

* $T = a \cdot b \cdot \sin \alpha$

* a paralelogramma átlói *nem* merőlegesek (kivéve a rombusz)

* a paralelogramma átlói *nem* szögfelezők (kivéve a rombusz)